

Rapport om nesten-ulykke snøskred ved Rundfjellet på Breivikeidet, Tromsø kommune 24.01.2016

Ulykkesoppsummering

Nesten- ulykken skjedde like ved Litleskarvatnet; se Fig.1 og Fig. 2 under. Stedet er merket med vimpel. Nord er opp på kartfigurene. Fig. 3 er et bratthetskart for området, der lokalitet for skredet er merket med rødt.

Tre personer på skitur inn Litleskaret på Breivikeidet. Formålet med turen var å kjøre ei snørenne på østsiden av Rundfjellet. De utløste selv skredet på ca.660 moh, se Bilde 1

Terrenget

Den NØ-siden av Rundfjellet er jevnt veldig bratt hele veien med flere renner som skjærer inn; se Bilde 2. Det var en av disse de involverte ønsket å kjøre på ski. Rennene er 45 + grader. Terrenget fra dalen opp mot rennene er en jevn men blir brattere når man nærmer seg inngangen til rennene. Bratthet der skredet løsnet anslås til 35-40 grader.

Redning.

Alle ble bare delvis begravde og kom seg ut av skredet ved egen hjelp.

Vær- og snøforhold

Aktuelt skredvarsel for søndag 24.01.2016; se Fig.4.

Informasjon på varsom.no for dagen:

Vær: Fra lørdag ettermiddag ventes SØ-S bris. Oppholdsvær. Stort sett minusgrader. Søndag ventes S opptil frisk bris i fjellet. Litt snø eller sludd, regn under 200-400 moh i ytre strøk. 1-4 mm nedbør. Litt stigende temperatur.

Skredfare: Litt nysnø og vind fra S fører til at det kan dannes noen ferske fokksnøflak i leområder der det finnes løssnø tilgjengelig for transport. Temperatur nær 0 grader fører imidlertid til at fokksnøen stabiliseres relativt raskt. Noen naturlig utløste skred de siste dagene tyder på at det er mulig å påvirke vedvarende svake lag av kantkornet snø eller overflaterim nede i snødekket. Dette er lettest å gjøre der det overliggende snødekket er tynt. Vær obs på at fokksnøen noen steder også kan ha dårlig feste til gammel skare. Faregraden vurderes til 2-moderat.

Skred og snødekke: Bygevær de siste ukene har gitt store lokale variasjoner i nysnødybde. Snøoverflaten veksler for det meste mellom fokksnø og skare, men i formasjoner beskyttet for vind kan det ligge 10-20 cm ubunden løssnø. Det er tidligere observert både rim på overflaten og kantkornet snø under skarelag i regionen. Fredag kom det 10-20 cm nysnø sammen med vind av kuling styrke fra SV. Lørdag melder flere skiløpere om drønn i snødekket over tregrensa i østvendt heng på Ramfjordsida av Tromsdalstind. Det virker som kollapsen kan komme fra et lag med kantkornet snø over skarelaget 70-80 cm ned i snødekket. Det er også observert noen små skred i samme område som muligens ble fjernutløst. Lørdag formiddag er det klarvær og på Pålfinnmoen i Malangen (124 moh) er det 1 plussgrad.

Bilder og andre vedlegg

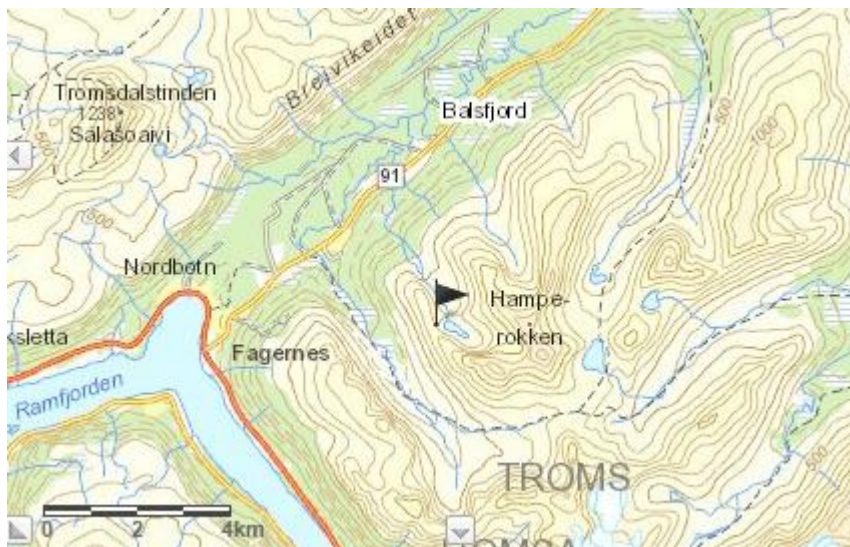

Fig.1

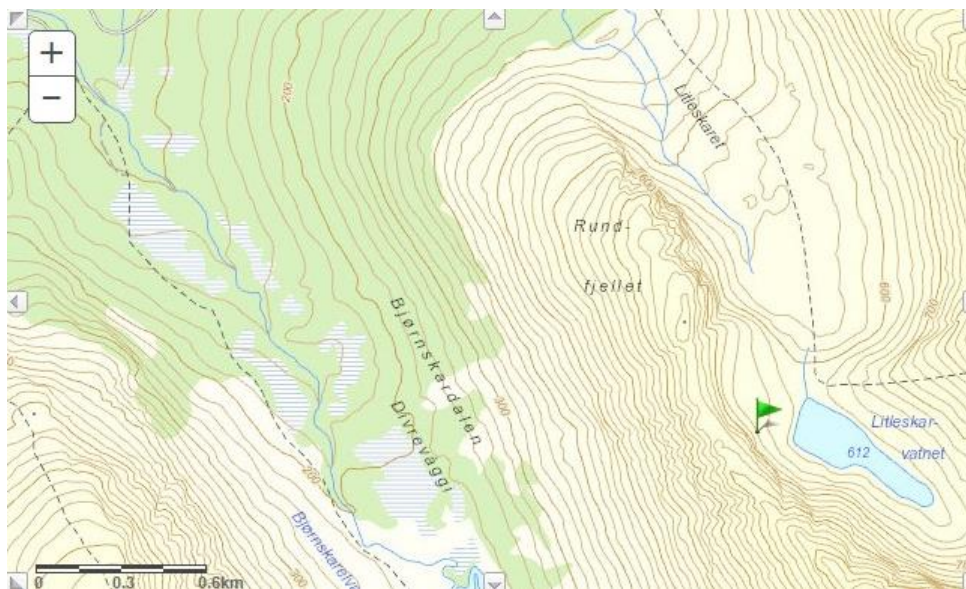

Fig.2

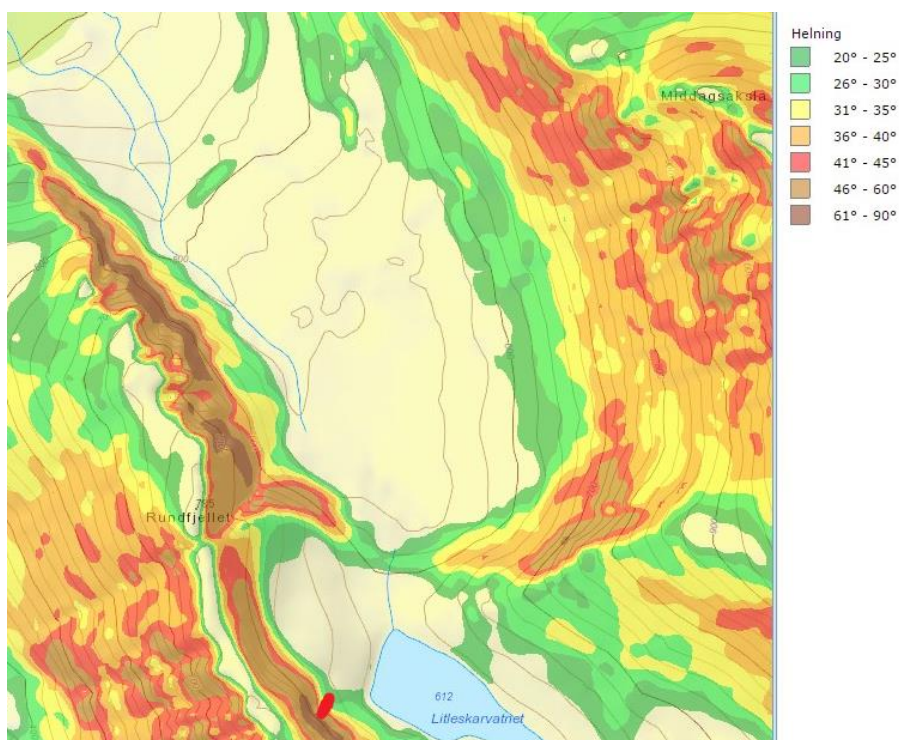

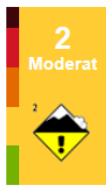
Fig. 3. NGI Skredkart

Bilde 1. Skredlokaliteten

Bilde 2. Aktuell renne med skredet inntegnet

Publisert: 23.01.2016 kl 15:22

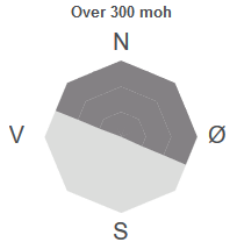
Snøskredvarsel for Balsfjord region, Søndag 24.01.2016

Vær varsom i områder med ustabile fokksnøflak. Det finnes også vedvarende svake lag lenger ned i snødekket som kan påvirkes der snødekket er tynt.

Skredproblem 1

Fokksnø

Dårlig binding mellom lag i fokksnøen

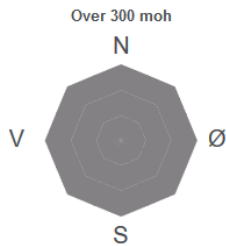
Skredtype:	Flakskred
Skredstørrelse:	2
Utløsningsårsak:	Liten tilleggsbelastning
Utbredelse:	Noen bratte heng
Sannsynlighet:	Mulig

Se etter områder hvor vinden nylig har lagt fra seg fokksnø, typisk bak rygger, i renneformasjoner og søkk. Lokale vindeflekter og skiftende vindretning kan gi stor variasjon i hvor fokksnøen legger seg. Snø som sprekker opp rundt skiene/brettet er [Les mer](#)

Skredproblem 2

Vedvarende svakt lag

Kantkornet snø over skarelag

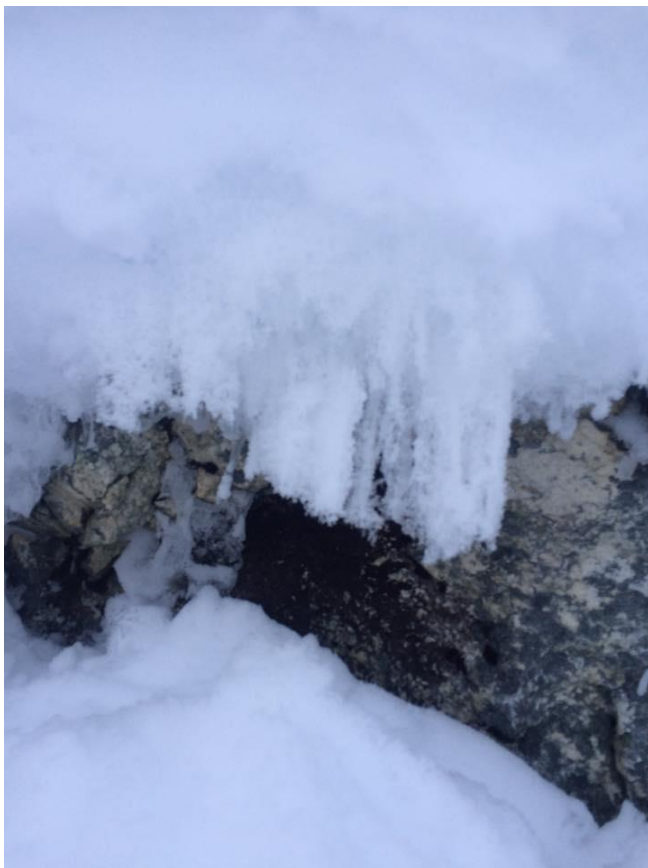
Skredtype:	Flakskred
Skredstørrelse:	3
Utløsningsårsak:	Stor tilleggsbelastning
Utbredelse:	Noen bratte heng
Sannsynlighet:	Mulig

Det krever mye kunnskap for å gjenkjenne svake lag i snødekket. Drønnelyder og skytende sprekker er tydelige tegn, men fravær av slike tegn betyr ikke at det er trygt. Vær ekstra forsiktig og tenk konsekvens når du gjør vegvalg, særlig i ukjent [Les mer](#)

Fig.4. Aktuelt skredvarsel for søndag 24.01.16

Bilde 3. Snøprofil på bruddstedet

Bilde 4. Bruddsted nært fjell

Kommentarer

Fra de involverte:

Vi hadde diskutert at flatt lys denne dagen gjorde at vi ville kjøre ei renne for å få bedre kontrast fra fjellet rundt. Heldigvis vurderte vi å skulle klatre opp renna for å samle mer informasjon underveis i stedet for å gå opp den slakere ryggen langs Rundfjellet for så å kjøre ned renna ovenfra. Da kunne kanskje konsekvensene blitt enda verre.

Vi gikk inn og opp mot inngangen til renna med litt avlastningsavstand mellom oss. Når vi kom nærmere fjellet løste vi ut skred 3 meter over førstemann. Alle tre ble tatt av skredet men det fikk ikke høy fart og stoppet etter 30 meter. Ingen ble total begravet og ingen ble skadet

Vi hadde hørt drønn tidligere på turen og like før hendelsen hadde vi gravd for å studere snødekket. Her identifisert vi et svakt laget av kantkornete snø dannet oppå skarelag med fokksnøflak over dette igjen (Bilde 3). Bruddet gikk i partier helt ned til og inn mot fjellet (Bilde 4).

Vi gjør da en feilvurdering med å fortsette opp mot rennen. Av de aktuelle rennene i området hadde vi vurdert at denne hadde det minst utsatte og korteste utløpsområde. Dette bidro nok muligens til at konsekvensene ikke ble større.

Vi hadde god gruppedynamikk i forhold til kommunikasjon men hadde nok totalt gjort et dårlig turvalg med hensyn til få muligheter å kunne velge trygge alternative rutevalg. Vi mente vi gjorde det beste rutevalg i forhold til konsekvenser men det riktige valget hadde vært å snu tidligere!!

Dette var en ydmyk og lærerik opplevelse. Heldigvis ble ingen skadet.

Hvordan kan vi unngå slike ulykker?

Fra de involverte:

Vi burde gjort et bedre/annet turvalg denne dagen. Vi valgte å dra inn i et område der det var vanskelig å kunne legge ruta i skredsikkert terreng. Vi diskuterte ikke alternativet å snu selv da vi hørte drønn og identifiserte det svake laget. Det var hele tiden snakk om å kjøre ei av rennene ned fra Rundfjellet. Vi hadde i forkant diskutert muligheten om renner på andre fjell eller gå ei «normalrute». Men vi endte opp med den aktuelle turen. Mye pga. at det var meldt nedbør fra om ettermiddagen og dette er en relativt kort tur slik at vi ville kjøre renna mens det ennå var lyst og god sikt.

Vi skulle selvsagt ha snudd eller dratt til et annet sted da vi hørte drønn i snøen. Vi mente vi håndterte terrenget godt og minimerte konsekvensene ved et evt. skred og hvor mange som ville bli tatt ved å holde avstand på vei oppover. Men vi burde holdt mye lengre avstand slik at bare en og en ble eksponert i løснеområdet.

Viktig å lære seg å kunne snu!! Ha diskusjon før man dra på tur om alle i turgruppa er villig å snu om det er ustabile forhold. Dette er veldig viktig om du skal kjøre et sted der det er få muligheter for mer konservative rutevalg. Er man i område med alternative mer skredsikre ruter som vil gi fin skikjøring, er det veldig mye lettere å endre planer etter å ha hørt og observert faretegn.

Fra Snøskredkredvarslingen

Først en stor takk til de involverte for at de står frem og deler opplevelsen. Det er så utrolig mye viktig lærdom og hente ut av slike hendelser.

Dette er ei gruppe som har vært mye på toppturer. Kompetansenivået i forhold til skred tilsvarer 2-3 dages skredkurs. De har høyt erfaringsnivå med over 5 år i vurdering av skredfare på tur. De hadde planlagt turen på forhånd gjennom å se på kart, lese skredvarsel og diskutere tur- og rutevalg.

Den menneskelige faktor er årsak til de fleste skredulykker der mennesker er involverte. Statistikken sier at i over 90% av tilfellene er det offeret selv eller andre i gruppa som har løst ut skredet. Noe av det viktigste denne hendelsen viser at egenskapen å kunne snu er viktig! Mange av oss er også veldig målrettet i våre handlinger og det skal ofte mye til for at vi endrer planene. I dette tilfellet, selv når gruppen hører drønn i kombinasjon med identifisering av det svake laget velger de å fortsette inn i skredterreng. Gruppas observasjonene underbygger begge de definerte skredproblemene i skredvarselet for dagen: Fokksnø; dårlig binding mellom lag i fokksnøen og Vedvarende svakt lag; kantkornet snø over skarelag. Løsneområde for skredet; eksposisjon NØ og høyde ca. 660 moh., ligger innenfor de sektorer og høydenivå der de gjeldende skredproblemene var definerte.

De legger inn standardtiltak i forhold til avlastningsavstand mellom hverandre med tanke på at bare en skal bli tatt ved et evt. skred. Men avstanden mellom de involverte var for liten til at den i dette tilfellet hadde effekt. Det er alltid viktig å kunne lese og vurdere terrenget i forhold til hvordan man gjennomfører standardtiltak i forhold til å belaste snødekket minst mulig og holde avstand eller ferdes kun én og én om gangen.

Den aller viktigste lærdommen med denne hendelsen er kanskje hvor utrolig viktig det er innse at på noen dager og noen turer må man snu. Har man en plan B blir denne avgjørelsen lettere. Så tren mentalt og praktisk på egenskapen å kunne snu!

Generelt; god planlegging, gode observasjoner, gode diskusjoner, gode vurderinger og gode handlinger er viktige verktøy før og under tur for å hindre at man kommer ut i situasjoner der man løser ut skred.

Vil du lære mer

Mer informasjon om de definerte skredproblemene denne dagen og som sier noe om hva som har dannet det svake laget, om utbredelsen, hva som er typiske tegn og signaler i tillegg til ferdselsråd finner du her; [Skredproblem 1: Fokksnø](#). [Skredproblem 2: Vedvarende svakt lag](#)

For å lære mer om snø, snøskred og trygg ferdsel i snøskredutsatt terreng, besøk www.snøskredskolen.no. Og bruk alltid snøskredvarselet på www.varsom.no aktivt!

Alle bilder er tatt av de impliserte.